

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 308
van **SABINE DE BETHUNE**
datum: 15 juni 2017

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

VRT - Beeldvorming personen met een handicap

Bij de hernieuwing van de beheersovereenkomst met de VRT op 21 december 2015 werd op vlak van de beeldvorming van personen met een handicap geen vooruitgang geboekt, aldus de belangenorganisatie Grip vzw.

In strategische doelstelling 1 stelt de beheersovereenkomst dat de publieke omroep er is voor alle doelgroepen die ze onderscheidt op basis van leeftijd, gender, opleidingsniveau, sociaal-economische achtergrond, handicap, seksuele geaardheid en afkomst. Om haar doelstellingen te kunnen evalueren worden in de beheersovereenkomst beoogde resultaten opgenomen. In de hernieuwde overeenkomst staan echter geen doelstellingen voor het in beeld brengen van personen met een handicap.

Dit is te betreuren, want de zichtbaarheid van personen met een handicap in programma's dat de VRT uitzendt, zijn bedroevend laag. Zo duidde de 'jaarlijkse monitor diversiteit' dat het aantal personen met een handicap die in 2016 op TV kwamen slechts 0,9% bedroeg. Dit is evenveel als in 2015, maar minder dan de 1,2% die in 2014 werd behaald.

1. Heeft de minister de VRT aangespoord om te werken aan betere beeldvorming rond personen met ene handicap?
2. Zo ja, hoe zal dit worden afgedwongen?
3. Zijn er eventuele sancties aan verbonden?

ANTWOORD

op vraag nr. 308 van 15 juni 2017

van **SABINE DE BETHUNE**

Ik heb in verband met uw vragen elementen van antwoord opgevraagd bij de VRT.

1. Tijdens de gesprekken en onderhandelingen met de VRT omtrent de nieuwe beheersovereenkomst werd er langs mijn kant de nodige aandacht gevraagd voor diversiteit in de beeldvorming. De uitkomst hiervan was dat er in de VRT-beheersovereenkomst 2016-2020 een expliciete bepaling werd opgenomen dat de VRT aandacht zal hebben voor diversiteit in haar beeldvorming, onder andere als het gaat over het in beeld brengen van personen met een beperking.

Binnen de grenzen van de beheersovereenkomst en met respect voor de redactionele autonomie van de VRT bij het maken van hun programma's is er dus wel degelijk aandacht.

Voor de VRT heeft de beeldvorming van personen met een beperking betrekking op twee aspecten: een voldoende representatieve aanwezigheid en de manier waarop mensen aan bod komen.

Het percentage uit de monitor diversiteit (0,9%) verdient de nodige verduidelijking. Bij de bepaling van dit percentage worden het aantal sprekende personen met een beperking geteld. Echter, niet elke beperking is zichtbaar op het tv-scherf. Bovendien zijn ook veel handicaps sowieso niet zichtbaar. Daardoor worden wellicht niet alle personen met een beperking geteld.

Ook de vergelijkingsbasis is natuurlijk relevant. Internationaal gaat men ervan uit dat 10% tot 15% van de bevolking een handicap heeft, maar dat slechts 2% van de bevolking een zichtbare beperking heeft, aldus de VRT.

De VRT is echter zelf nog niet geheel tevreden. Zij wil meer personen met een beperking aan bod laten komen, maar dan op een niet-expliciete manier. Zo zijn er personen met een beperking die niet zomaar met hun beperking op televisie willen komen. Of nog: redacties specifiek mensen met een handicap laten opzoeken in bijvoorbeeld een voorziening, is, volgens de VRT, niet de goede manier als je een inclusieve samenleving wil tonen. Daarin volgt de VRT het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De omroep wil personen juist met meer dan alleen dat ene kenmerk portretteren en ook talent aan bod laten komen bijvoorbeeld.

Helaas is de maatschappelijke realiteit zo dat bijvoorbeeld experts en woordvoerders met een handicap in onze samenleving nog dun gezaaid zijn. Deze mensen kunnen door de algemene ontoegankelijkheid van de hele maatschappij trager of in mindere mate doordringen tot zichtbare posities in onze maatschappij.

2. De VRT blijft in de actieplannen van de aanbodsmerken aandacht vragen voor de beeldvorming van personen met een beperking. Daarom ook heeft zij vorig jaar een kwalitatief onderzoek laten uitvoeren door de K.U.Leuven naar de elementen die de beeldvorming bepalen. De genuanceerde studie leverde aanbevelingen op die aansluiten bij wat organisaties vragen. De resultaten van de studie vormen ook de basis voor een workshop die momenteel wordt aangeboden aan de diverse VRT-redacties. Die kennis draagt er toe bij dat de programmamakers er kunnen naar streven om de personen met een beperking zo goed mogelijk in beeld te laten komen.

Het kan programmamakers in de praktijk inspireren om deze mensen ook meer in beeld te brengen.

3. De VRT werkt en rapporteert op basis van een beheersovereenkomst. In de beheersovereenkomst 2016-2020 staat de opdracht die de VRT moet vervullen en de doelstellingen die zij moet behalen. De VRT communiceert daar open en transparant over, o.a. via het jaarverslag. Zoals bepaald in artikel 21 van het Mediadecreet, legt de Vlaamse regering het jaarverslag van de VRT, samen met het rapport van de VRM en het rapport van de gemeenschapsafgevaardigde, voor aan het Vlaams Parlement en dit vóór 30 september. Het is aan de VRT om de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap uit te voeren.